

Økonomiministeriet

Folketingets Finanslovsudvalg
Christiansborg

27. juni 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 282 til FIU alm. del af 30. maj 2024 stillet af Hans Andersen (V)

Spørgsmål 282

Vil ministeren foretage en beregning af produktiviteten og produktivtetsvæksten på brancheniveau i de sidste ti år, idet ministeren bedes forsøge at foretage beregningen særskilt for virksomheder med og uden M&P aktiviteter i udlandet?

Svar

Der er spurgt til produktiviteten og produktivtetsvæksten opgjort på brancheniveau med forsøg på at foretage beregningen særskilt for virksomheder med og uden M&P-aktiviteter i udlandet. Svaret på dette spørgsmål er opdelt i to. Først vises produktiviteten og produktivtetsvæksten på brancheniveau, derefter foretages en beregning, hvor der vises produktivitet og produktivtetsvækst for virksomheder med og uden M&P aktiviteter i de brancher, hvor M&P aktiviteter primært foregår.

Produktivitet kan opgøres på flere måder. En typisk definition af produktivitet er bruttoværditilvækst (BVT) pr. arbejdstime, kaldet *timeproduktivitet*. BVT er et mål i nationalregnskabet for virksomhedernes værdiskabelse, altså produceret værdi fratrukket forbrug i produktionen. I beregningen af timeproduktiviteten opgøres BVT realt, sådan at der korrigeres for den del af prisudviklingen, som ikke knytter sig til effektivitets- eller kvalitetsforbedringer. Denne definition af produktivitet anvendes i svaret herunder.

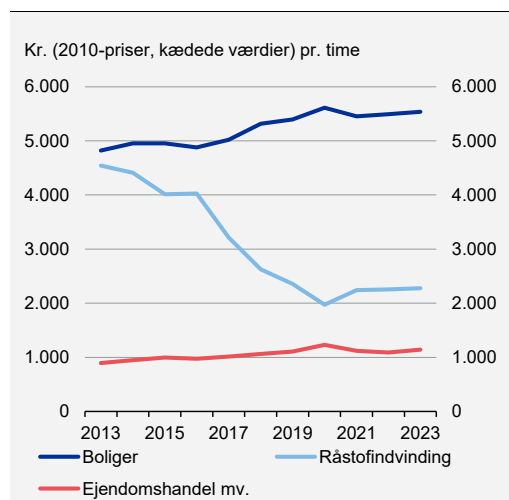
Det er generelt forbundet med forbehold at sammenligne produktivtetsniveauer og -udvikling på tværs af brancher. Det skyldes blandt andet, at branchernes produktivtetsniveau opgjort ved timeproduktiviteten i høj grad afspejler, hvor kapitalintensive de enkelte brancher er, dvs. i hvor høj grad de har en produktion, der kræver relativ meget kapital (maskiner, bygninger o.l.) i forhold til arbejdskraft. Forskelle i medarbejdernes uddannelsesniveau spiller også en rolle. Desuden kan fx kvalitetsforbedringer være svære at adskille fra

generelle prisstigninger i visse brancher, jf. *Produktivitetskommissionen (2013)*.

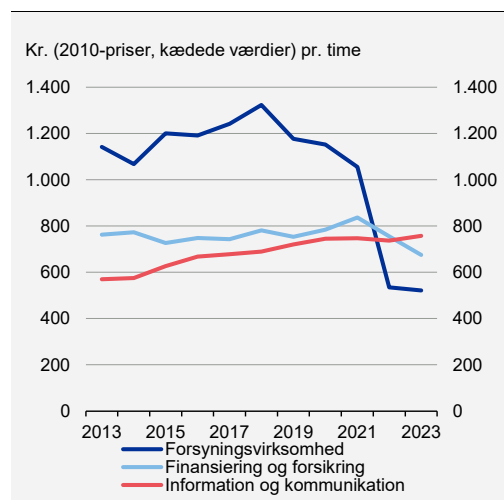
Det bemærkes, at nationalregnskabstallene for 2020 og frem er foreløbige og løbende revideres. Danmarks Statistik udgiver desuden den 28. juni en hovedrevision af nationalregnskabet.¹ Erfaringsmæssigt kan disse hovedrevisioner indebære et lidt andet billede af den historiske udvikling i BVT og andre dele af nationalregnskabet.

Brancherne er her afgrænset til nationalregnskabet's 13 overordnede branchegrupper. Produktivitsniveauet i perioden 2013-2023 for de 13 branchegrupper fremgår af figur 1-4, sorteret efter hver branches gennemsnitlige produktivitsniveau i den viste periode (fra de højeste i figur 1 til de laveste i figur 4).

Figur 1 Produktivitsniveau for brancherne *boliger, råstofindvinding* samt *ejendomshandel og udlejning af erhvervsjendomme*, 2013-2023

Figur 2 Produktivitsniveau for brancherne *forsyningsvirksomhed, finansiering og forsikring*, samt *information og kommunikation*, 2013-2023

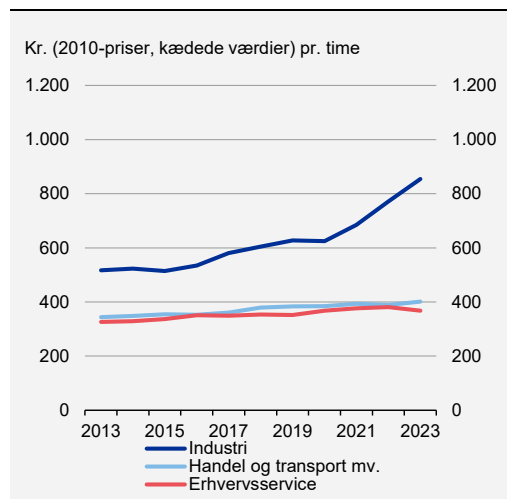

Anm.: Timeproduktiviteten er opgjort som reall BVT (2010-priser, kædede værdier) pr. arbejdstime. Den anvendte detaljeringsgrad er nationalregnskabet's 10a3-branchegruppering.

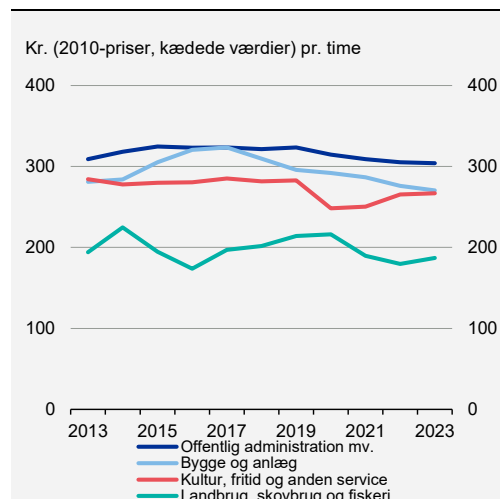
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

¹ For yderligere detaljer se fx boks 1.1 i Økonomisk Redegørelse, august 2024.

Figur 3 Produktivetsniveau for brancherne industri, handel og transport mv. samt erhvervs-service, 2013-2023

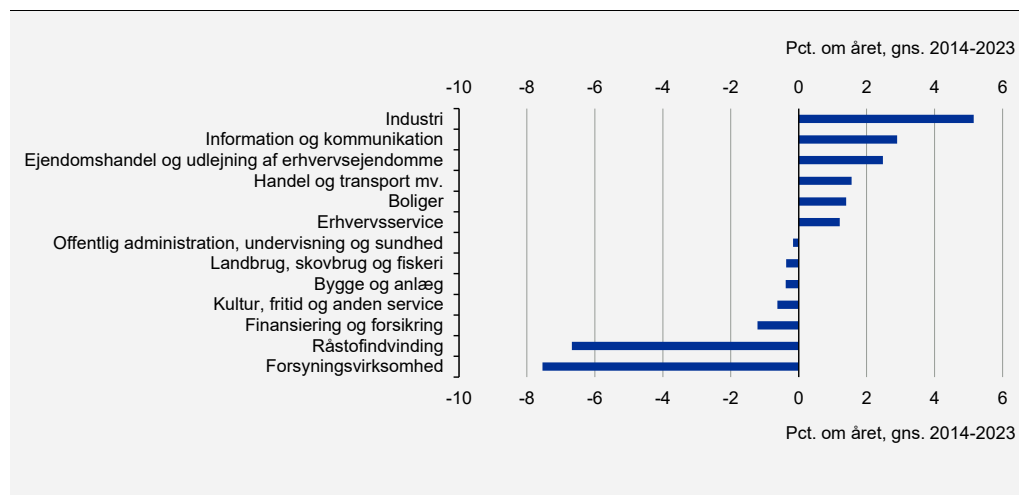
Figur 4 Produktivetsniveau for brancherne offentlig administration, undervisning og sundhed, bygge og anlæg, kultur, fritid og anden service samt landbrug, skovbrug og fiskeri, 2013-2023

Anm.: Timeproduktiviteten er opgjort som reall BVT (2010-priser, kædede værdier) pr. arbejdstime. Den anvendte detaljeringsgrad er nationalregnskabs 10a3-brancheopgruppering.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

En sammenligning af den gennemsnitlige årlige vækstrate i produktiviteten for perioden 2014-2023 for de 13 brancher viser, at industrien har haft den højeste vækst (5,2 pct. om året), mens forsyningsvirksomhed har haft den laveste vækst (-7,5 pct. om året), jf. figur 5.

Figur 5 Årlig produktivetsvækst for de overordnede branchegrupper, 2014-2023

Anm.: Timeproduktiviteten er opgjort som reall BVT (2010-priser, kædede værdier) pr. arbejdstime. Den anvendte detaljeringsgrad er nationalregnskabs 10a3-brancheopgruppering.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Traditionelt omfatter vareeksport salget af varer, der eksporteres fra danske virksomheder i Danmark til udlandet. Over de seneste 20 år har der været en betydelig stigning i en anden type vareeksport, hvor danskejede varer sælges

til udlandet uden at krydse den danske grænse. Denne type vareeksport kaldes overordnet *merchanding* og *processing* (M&P).²

Danmarks Statistik opdeler ikke nationalregnskabet på virksomheder med og uden M&P-aktiviteter. Dermed er det ikke muligt på baggrund af nationalregnskabet at beregne produktiviteten for de to typer af virksomheder særskilt. I stedet kan der anvendes data på virksomhedsniveau til at opgøre produktiviteten og produktivitetsudviklingen for virksomheder med og uden M&P-aktiviteter, *jf. bilag 1*. Disse beregninger er behæftet med en større usikkerhed, blandt andet grundet et mindre datagrundlag.

Det bemærkes indledningsvist, at BVT beregnet med det anvendte virksomhedsdata adskiller sig fra BVT som opgjort i nationalregnskabet. Det gælder eksempelvis i forbindelse med behandlingen af immaterielle investeringer, hvor virksomhedernes udgifter til blandt andet forskning og udvikling betragtes som kapitalinvesteringer i nationalregnskabet og således medregnes i BVT, mens det i de anvendte regnskabsdata på virksomhedsniveau overvejende fratrækkes værditilvæksten på linje med fx materialeomkostninger i produktionen.

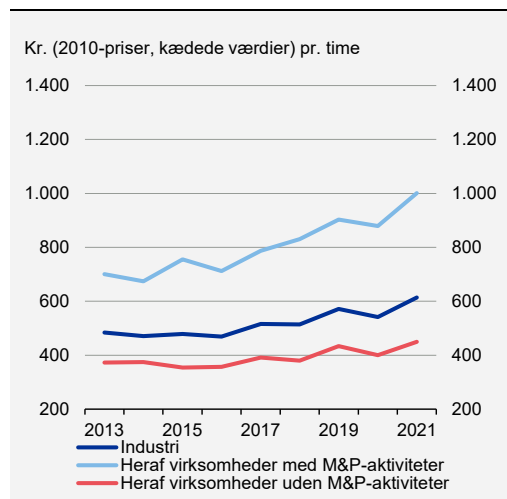
Produktivitetsniveauet og -udviklingen i brancherne opgjort på baggrund af det anvendte datasæt afviger derfor betydeligt fra opgørelsen baseret på nationalregnskabet. Produktiviteten i industrien opgjort på baggrund af det anvendte datasæt er fx lavere end den opgjorte produktivitet ifølge nationalregnskabet.

I besvarelsen af spørgsmålet vedrørende virksomheder med og uden M&P-aktiviteter fokuseres på de to brancher industri samt handel og transport mv., da langt størstedelen af M&P-aktiviteterne i udlandet foregår i de to brancher.

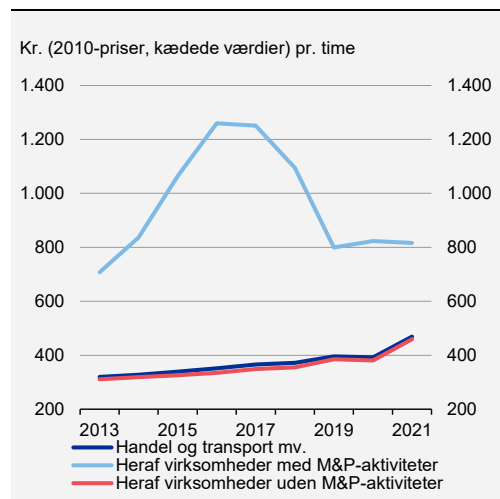
Af figur 6 og figur 7 fremgår produktivitsniveauet i perioden 2013-2021 (2021 er seneste år med virksomhedsdata) i de to brancher industri samt handel og transport mv. for virksomheder med og uden M&P-aktiviteter ifølge det anvendte virksomhedsdata. Forskellen i produktivitsniveau mellem virksomheder med og uden M&P-aktiviteter inden for brancherne skal i høj grad ses i sammenhæng med sammensætningen af underbrancher inden for grupperne. Handel og transport mv. omfatter blandt andet både engros- og detailhandel, hvor førstnævnte generelt har en betydeligt højere timeproduktivitet end sidstnævnte.

² For yderligere detaljer se fx Danmarks Statistik (2021), *Hvordan indgår dansk produktion af varer i udlandet i nationalregnskabet?*

Figur 6 Produktivetsniveau for virksomheder inden for industri samt opdelt på virksomheder med og uden M&P-aktiviteter, 2013-2021

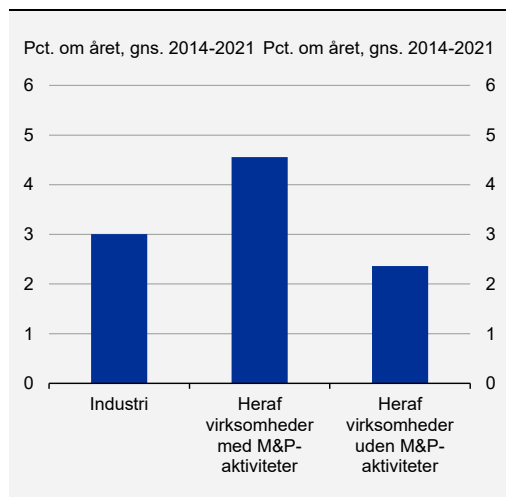
Figur 7 Produktivetsniveau for virksomheder inden for handel og transport mv. samt opdelt på virksomheder med og uden M&P-aktiviteter, 2013-2021

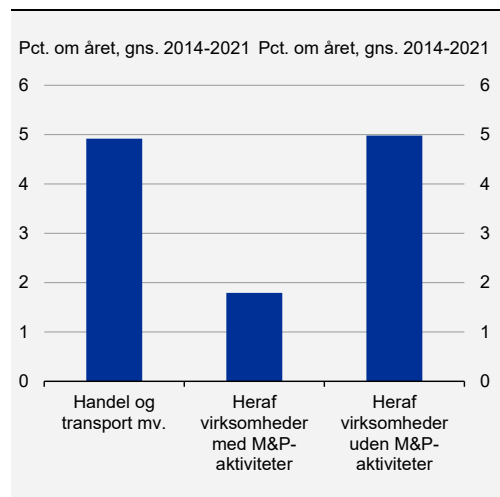
Anm.: Timeproduktiviteten er opgjort som værditilvækst (deflateret med branchens nationalregnskabsmæssige deflator) pr. arbejdstime. Den anvendte detaljeringsgrad er nationalregnskabs 10a3-brancheopdeling. Se bilag 1 for datasortering
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger på detaljerede virksomhedsdata.

Af figur 8 og figur 9 fremgår den gennemsnitlige årlige vækstrate i timeproduktiviteten for perioden 2014-2021 i brancherne industri samt handel og transport mv. for virksomheder med og uden M&P-aktiviteter. Det gælder for både produktivetsniveauet og -væksten, at der er en betydelig forskel på den samlede industri og de industrivirksomheder, der ikke har M&P-aktiviteter, mens det ikke er tilfældet i handel og transport mv. Det afspejler, at virksomhederne med M&P-aktiviteter udgør en markant større andel af industrien sammenlignet med handel og transport mv. målt på både værditilvækst og præsterede timer.

Figur 8 Årlig produktivitetsvækst for virksomheder inden for industri samt opdelt på virksomheder med og uden M&P-aktiviteter, 2014-2021

Figur 9 Årlig produktivitetsvækst for virksomheder inden for handel og transport mv. samt opdelt på virksomheder med og uden M&P-aktiviteter, 2014-2021

Anm.: Timeproduktiviteten er opgjort som realt BVT (2010-priser, kædede værdier) pr. arbejdstime. Den anvendte detaljeringsgrad er nationalregnskabs 10a3-brancheopdeling. Se bilag 1 for datasortering
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger på detaljerede virksomhedsdata.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Økonomiminister

Bilag 1: Behandling af virksomhedsdata

For at undersøge produktivitetsudviklingen i virksomheder med og uden M&P-aktiviteter anvendes Den Generelle Firmastatistik (FIRM). På linje med lignende analyser baseret på virksomhedsdata frasorteres virksomheder med helt eller delvist imputerede regnskabsdata i et givent år samt virksomheder med under én beskæftiget (målt i fuldtidsbeskæftigelse). Virksomheder med en negativ værditilvækst i enten indeværende år, året før eller året efter udelades af datasættet, da der kan være tale om registreringsfejl. Derudover frasorteres virksomheder med lønudgifter eller værditilvækst på 0 kr. M&P-virksomheder defineres som virksomheder, der havde en positiv omsætning fra M&P i mindst ét af årene i 2016-2020 (dækningsperioden for registret Udenrigshandel med tjenester, UHT).

De inkluderede industrivirksomheder tegner sig for omkring 90 pct. af de præsterede timer og godt 80 pct. af den samlede værditilvækst i branchen. Til gengæld tegner stikprøven sig for 50-60 pct. af de samlede præsterede timer og BVT i handel og transport mv. Det afspejler, at en større del af virksomhederne i sidstnævnte branche bliver frasorteret grundet helt eller delvist imputerede regnskabsdata.

Der fokuseres på industri samt handel og transport mv., da størstedelen af danske virksomheders handel med varer, der ikke krydser den danske grænse, foregår i disse brancher. Omkring 60 pct. af omsætningen og omkring 90 pct. af avancen fra M&P er placeret i disse brancher.

Virksomhedernes værditilvækst er korrigeret for prisudviklingen ved hjælp af den nationalregnskabsmæssige BVT-deflator for hovedbranchen. Prisudviklingen for værditilvæksten i M&P-virksomhederne samt de øvrige virksomheder antages dermed implicit at følge prisudviklingen i den samlede branche.